

Мантур-Чубата О. С.
кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри управління персоналом
і економіки праці
Хмельницького національного університету
Дубілей Ю. А.
студентка
Хмельницького національного університету
Міхалець А. В.
студентка
Хмельницького національного університету

Mantur-Chubata O. S.
Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer of the Department of Personnel Management
and Labor Economics
Khmelnytsky National University
Dubiley J. A.
Student,
Khmelnytsky National University
Mikhalets A. V.
Student,
Khmelnytsky National University

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Анотація. У статті розглянуто загальну характеристику наукового дослідження. Досліджено стан та ознаки наукового дослідження у сучасному світі, зроблено порівняння та аналіз поняття «наукове дослідження».

Ключові слова: наукове дослідження, характеристика, ознаки та стан наукового дослідження.

Вступ та постановка проблеми. Наука – досить популярне поняття у сучасному світі. Стрімкий розвиток наукових процесів, модернізація науки як поняття у цілому, можливість прогнозувати та аналізувати події відкривають двері для здійснення наукового дослідження. Але, на жаль, багато людей ще не до кінця усвідомили «всю красу» таких можливостей. У сучасних умовах розвитку науки, на нашу думку, слід приділяти особливу увагу науковим дослідженням. Завдяки дослідженням розробляються нові методи пізнання, аналізу, а також удосконалюються ті, які ми вже маємо.

Вчені не заперечують, що з такими темпами подальший розвиток науки буде безпосередньо залежати від розвитку наукових досліджень, не навпаки. Крім того, подальший соціально-економічний, політичний, культурний розвиток уже, напевно, неможливий без активного впровадження наукових досліджень.

Розвиток наукових досліджень створює передумови для підготовки, насамперед, висококваліфікованих спеціалістів, здатних до креативної роботи, конструктивного мислення, прогнозування подальшого розвитку науки тощо.

Отже, наукові дослідження мають велике значення у формуванні знань, умінь і навичок науково-дослідної діяльності людини в сучасному світі.

Актуальність даної теми полягає у тому, що наукове дослідження – це цікаво, тому що воно дає можливість усебічно, об'єктивно та ґрунтовно вивчати явища, процеси, а також отримувати результати, які є корисними для діяльності людини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтерес до наукових досліджень з'явився досить давно. Але деталь-

ніше науковими дослідженнями почали займатися з кінця XVII – початку XVIII ст. разом зі створенням та розвитком Києво-Могилянської академії. Вивченням та проведенням наукового дослідження в Україні одними з перших почали займатися: Б. Патон, І. Пуллой, Д. Яворницький, А. Кримський, М. Максимович, Д. Заболотний та багато інших.

Метою статті є вивчення особливостей наукового дослідження у сучасному світі.

Результати дослідження.

Наука – це особлива форма пізнання, яке здійснюють особливі групи людей за допомогою спеціальних засобів; також уважають, що наука є суспільною за своїм походженням, розвитком і використанням [5, с. 8].

Будь-яке наукове відкриття неодмінно є спільною працею не однієї людини, а, як правило, двох та більше.

Цікаво те, що в кожний період часу наука була й є вираженням людських успіхів у пізнанні світу.

Систематизуючи наукові знання, насамперед виділяють дві великі групи: науки про суспільство і науки про природу. У першій групі – це філософія, політологія, історія, психологія та ін., у другій – фізика, хімія, технічні науки тощо [6, с. 5–7].

Як відомо, науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи об'єднали в одну загальну назву – «наукові дослідження».

«Наукове дослідження» – це дуже широке поняття, яке охоплює всі процеси незалежно від їх масштабів – від зародження ідеї до її втілення у вигляді нових теоретичних положень, створення нових технологій тощо.

Зазвичай наукове дослідження являє собою особливий вид людської діяльності, який спрямований на здобуття нових, більш глибоких, точних, нових знань, що служать,

як правило, практичними цілями для створення нових або вдосконалення старих знань, які набула людина протягом свого життя [6, с. 77].

Вчені по-різному трактують поняття «наукове дослідження», тому ми проаналізували та систематизували деяких із них (табл. 1).

На нашу думку, під науковим дослідженням слід розуміти процес:

1) який є систематичним та спрямованим на вивчення певних об'єктів;

2) у якому використовуються засоби і методи науки;

3) який має на меті сформулювати знання про об'єкт, що вивчається, а також установити закономірності його виникнення, розвитку і перетворення в інтересах раціонального використання у практичній діяльності людей.

Ми вважаємо, що в сучасних умовах характер наукового дослідження, а також підхід до вивчення явищ природи різко змінилися. Інтеграційні процеси є однією з характерних рис сучасного етапу розвитку наукових досліджень та науки, навіть можна стверджувати, що нині наукове дослідження також змінюється, тому що, як ми знаємо, інтеграційні процеси не стоять на місці, тим самим змінюють, розвивають практично все.

Як відомо, не кожне дослідження можна розглядати як наукове. Наукове дослідження кардинально відрізняється від інших досліджень тим, що розкриває закономірні зв'язки дійсності у вигляді абстрактних понять, схем, таблиць, які людина зазвичай сама створює в процесі дослідження якогось явища або процесу.

Виходячи з вищесказаного, можна виокремити ознаки, які притаманні тільки науковому дослідженню:

- новизна та унікальність;
- творчий характер;
- взаємозв'язок теорії та практики;
- оригінальні підходи та технології;
- зв'язок з іншими науками;
- самостійність.

Наукове дослідження відрізняється від інших тим, що, як правило, його поділяють на дві групи та виділяють два рівні:

1) фундаментальні наукові дослідження – це наукова теоретична або експериментальна діяльність, спрямована на здобуття нових знань про закономірності розвитку та взаємозв'язку природи, суспільства, людини. Завданням фундаментальних наук є пізнання законів, що управляють поведінкою і взаємодією базисних структур природи і суспільства [2, с. 79];

2) прикладні наукові дослідження – це наукова й науково-технічна діяльність, спрямована на здобуття та використання знань для практичних цілей. Безпосередня мета прикладних наук полягає у застосуванні результатів фундаментальних наук під час вирішення пізнавальних і соціально-практичних проблем [5, с. 81].

Щодо рівнів наукового дослідження, то їх виділяють два: теоретичний та емпіричний.

Теоретичний рівень наукового знання припускає наявність особливих абстрактних об'єктів і поєднуючих їх теоретичних законів, що створюються для ідеалізованого опису й пояснення емпіричних ситуацій, тобто для пізнання сутності явищ. Теоретичний рівень дослідження характеризується перевагою логічних методів пізнання. На цьому рівні отримані факти досліджуються, обробляються за допомогою логічних понять, законів та інших форм мислення. Тут досліджувані об'єкти подумки аналізуються, узагальнюються, осягаються їхня сутність, внутрішні зв'язки, закони розвитку. Структурними компонентами теоретичного пізнання є проблема, гіпотеза й теорія [8, с. 54].

Елементами емпіричного знання є факти, що отримуються за допомогою спостережень та експериментів і констатуючі якісні й кількісні характеристики об'єктів і явищ. Стійка повторюваність і зв'язки між емпіричними характеристиками виражаються за допомогою емпіричних законів, що часто мають ймовірнісний характер. Будь-яке наукове вивчення – від творчого задуму до закінченої наукової праці – здійснюється індивідуально. Спираючись на загальні та часткові методи дослідження, вчений або дослідник отримує відповідь на те, з чого потрібно розпочинати дослідження, як узагальнити факти й яким шляхом іти до висновків [8, с. 57].

Ми вважаємо, що сучасне наукове дослідження дещо відрізняється від досліджень, які проводилися півстоліття тому. А все тому, що зараз для того, щоб провести дослідження, головне, що потрібно мати – це бажання й ідею, все інше: попередні дослідження наших предків, багато інформації у мережах, велика кількість книг, практик, методик спеціального обладнання та велика кількість інформації тощо.

Рівень сучасного наукового дослідження дуже високий, тому що існує дуже великий інтерес у здійсненні досліджень у молодих учених, студентів, викладачів і т. д.

Висновки. У науці недостатньо встановити будь-який науковий факт, важливим є пояснення його з позиції

Таблиця 1

Визначення поняття «наукове дослідження»	
Автор	Визначення
В.О. Василенко [4]	Процес вивчення об'єкта або явища для виявлення закономірностей його виникнення та розвитку, а також можливостей його зміни та використання в інтересах добробуту суспільства.
Академічний тлумачний словник [1]	Цілеспрямоване пізнання, результати якого виступають у вигляді системи понять, законів, теорій.
Є.К. Шишкіна [8]	Процес дослідження певного об'єкта, предмета або явища за допомогою наукових методів, який має на меті встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення в інтересах раціонального використання у практичній діяльності людей.
В.Г. Андрійчук [2, с. 87]	Сукупність методів, принципів та прийомів, які використовує людина для пізнання явища.
В.С. Марцин, Н.Г. Міценко, О.А. Даниленко [7]	Цілеспрямований процес виробництва нових знань, які розкривають нові явища в суспільстві й природі, для використання їх у практичній діяльності людей.
А.Є. Конверський [6, с. 77]	Особливий вид людської діяльності, який спрямований на здобуття нових, більш глибоких, точних, нових знань, що служать, як правило, практичними цілями для створення нових або вдосконалення старих знань, які набула людина протягом свого життя.

науки, обґрунтування загально-пізнавального, теоретичного та практичного його значення.

Під час наукового дослідження важливо все. Концентруючи увагу на основних або ключових питаннях теми, не можна не звернути увагу на побічні факти, які на перший погляд здаються малозначущими. Але саме такі факти можуть приховувати в собі початок важливих відкриттів. Тобто для дослідника недостатньо встановити новий факт, важливо дати йому пояснення з позицій сучасної науки, розкрити його загальнопізнавальне, теоретичне або практичне значення.

Накопичення наукових фактів у процесі досліджень є творчим процесом, в основі якого завжди лежить задум ученого, його ідея. Не секрет, що наукове дослідження – дуже трудомісткий і складний процес, який потребує постійної уваги, високої напруги, важкої праці, але головним ключем є натхнення. Воно прирівнюється до подвигу і потребує максимальної енергії людини, її мислення і дій.

Отже, наукове дослідження у сучасному світі крокує вперед досить швидкими темпами. Не може не радувати те, що все більше і більше молодих людей виявляють бажання проводити свої власні дослідження, експерименти, аналізувати та узагальнювати інформацію, тим самим створюють власне творіння – наукове дослідження. Накопичення наукових фактів у процесі дослідження – це творчий процес, в основі якого завжди лежить задум ученого, його ідея.

Отже, наукове дослідження у сучасному світі крокує вперед досить швидкими темпами. Не може не радувати те, що все більше і більше молодих людей виявляють бажання проводити свої власні дослідження, експерименти, аналізувати та узагальнювати інформацію, тим самим створюють власне творіння – наукове дослідження. Накопичення наукових фактів у процесі дослідження – це творчий процес, в основі якого завжди лежить задум ученого, його ідея.

Список використаних джерел:

1. Академічний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/ghlosarij>.
2. Андрійчук В.Г. Сутнісний аспект методології наукових досліджень. Економіка АПК. 2016. № 7. С. 87–94.
3. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: підручник. К.: Вища школа, 1997. 272 с.
4. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, Фенікс, 2003. 440 с.
5. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
6. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студ.; за ред. А.Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.
8. Шишкіна Є.К., Носирев О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Діса плюс, 2014. 200 с.

ОСОБЕННОСТИ НАУЧНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Аннотация. В статье рассмотрена общая характеристика научного исследования. Исследованы состояние и признаки научного исследования в современном мире, выполнены сравнение и анализ понятия «научное исследование».

Ключевые слова: научное исследование, характеристика, признаки и состояние научного исследования.

PECULIARITIES OF SCIENTIFIC RESEARCH IN THE MODERN WORLD

Summary. The article deals with the general characteristics of scientific research. The state and signs of scientific research in the modern world are investigated, the comparison and analysis of the concept “scientific research” is made.

Key words: scientific research, characteristic, signs and condition of scientific research.